

Wavemachine Labs Drumagog 4 Platinum

“Δυνατά!”

Νίκος Δημητρακάκος
nickdim1@cs.teiath.gr

Το Drumagog μπορεί πολλοί να μην το γνωρίζετε, όμως αποτελεί ένα από τα πιο λαμπρά παραδείγματα της εξέλιξης της μουσικής τεχνολογίας τα τελευταία χρόνια.

Η κύρια εφαρμογή του είναι η αντικατάσταση φυσικών κρουστών ήχων από δείγματα. Με άλλα λόγια, αν π.χ. ηχογραφήσαμε ένα ταμπούρο που τελικά δε μας αρέσει, με το Drumagog έχουμε τη δυνατότητα να το αλλάξουμε κατόπιν εορτής...

Φωτό 1

Plug it in

Έχουμε να κάνουμε με ένα plugin για hosts που υποστηρίζουν VST, RTAS και AU plugins. Κυκλοφορεί σε διαφορετικές εκδόσεις (με αντίστοιχα κόστη) ανάλογα με τις δυνατότητες που ενσωματώνει. Εδώ θα μιλήσουμε για τη μεγαλύτερη έκδοση που τα έχει όλα, την Platinum, οπότε αν θέλετε να μάθετε τι δεν υπάρχει σε κάποια μικρότερη, μπορείτε να το δείτε στο website της εταιρείας. Έτσι λοιπόν, ως plugin, στην είσοδό του δέχεται ένα μονοφωνικό audio stream, δηλαδή ένα ηχογραφημένο κανάλι. Αν το βάλουμε σε ένα στερεοφωνικό track τότε θα δεχτεί μόνο το αριστερό κανάλι. Σε hosts που το raprot βρίσκεται πριν από τα plugins θα πρέπει, εφόσον μας δίνεται η δυνατότητα, να αλλάξουμε τη σειρά της αλυσίδας βάζοντας το Drumagog πριν από το raprot, γιατί αν για παράδειγμα κάναμε hard pan δεξιά, τότε το Drumagog δε θα παίρνει σήμα και θα ψάχνουμε να βρούμε τι φταίει... Έπειτα αναλύει σχεδόν σε πραγματικό χρόνο το σήμα και ανιχνεύει τις κορυφές (peaks). Σε κάθε κορυφή, τριγγάρει ένα δείγμα από κάποιο σετ δειγμάτων που έχουμε επιλέξει και το αναπαράγει στην έξοδό του. Αυτή είναι η πιο γρήγορη και απλή περιγραφή για το Drumagog. Πάμε να το δούμε πιο αναλυτικά, καθώς και περισσότερες εφαρμογές του.

Why drum replacement?

Για ποιο λόγο μπορεί να θέλουμε να αντικαταστήσουμε κάποιο ή κάποια τύμπανα μέσα σε μία εκτέλεση? Τις πιο πολλές φορές όταν έχουμε ηχογραφήσει ή μας δίνουν να μιξάρουμε ηχογραφήσεις από ένα drummer με αρκετά κακή τεχνική, όλο το μουσικό σύνολο ακούγεται υποβαθμισμένο. Κακή τεχνική μπορεί να σημαίνει ότι έχει υπερβολικά άστατες δυναμικές ή ότι τα περισσότερα χτυπήματα δεν είναι κεντραρισμένα στα τύμπανα (που αποδίδει το μέγιστο punch και τον πιο «γεμάτο» ήχο) και γενικά όχι αυτό που καλούμε «συμπαγές» παίξιμο. Να διορθώσουμε χρονικά λάθη όμως δε μπορούμε, όπως είναι ευνόητο, εκτός αν κόψουμε και κουνήσουμε μέσα στην κυματομορφή που είναι αλλουνού παπά ευαγγέλιο... Μπορεί όμως και σε ένα άριστο παίξιμο να μην έχει γίνει καλή ηχοληψία ή απλά να μη μας αρέσει ο ήχος του συγκεκριμένου τύμπανου, να θεωρούμε ότι δεν ταιριάζει καλά στην παραγωγή κτλ. Φυσικά δεν είναι απαραίτητο πάντα να κάνουμε 100% α-

Wavemachine Labs/Drumagog 4 Platinum
www.drumagog.com

- ▲ Αυτό που κάνει, το κάνει άψογα.
- ▲ Αρκετά απλό interface.
- ▲ Χρήση και για live triggering.
- ▼ Η νοοτροπία του "we'll fix it in the mix"...

Εκτίμηση

Το Drumagog κάνει θαύματα! Μπορεί σε πραγματικό χρόνο κατά τη μίξη να αντικαταστήσει ένα φτωχό ηχογραφημένο ταμπούρο (μια πλαδαρή μπότα κ.λπ.) με ποιοτικά δείγματα και συμπεριλαμβανομένης βιβλιοθήκης ή δείγματα άλλων εταιρειών. Όλα αυτά λαμβάνοντας υπόψη (αν θέλουμε) τις δυναμικές και λοιπές ιδιαιτερότητες του παίξιματος. Με λίγα λόγια μπορεί να περισώσει το πρεστίζ μας, αν κάτι δεν πήγε καλά κατά την ηχογράφηση, ή να μας επιτρέψει να πάμε μια παραγωγή εκ των υστέρων σε διαφορετική κατεύθυνση. Respect!

Τιμή (με Φ.Π.Α.): Τιμή για τη full έκδοση:
379\$

Πληροφορίες: www.drumagog.com

SoundMaker

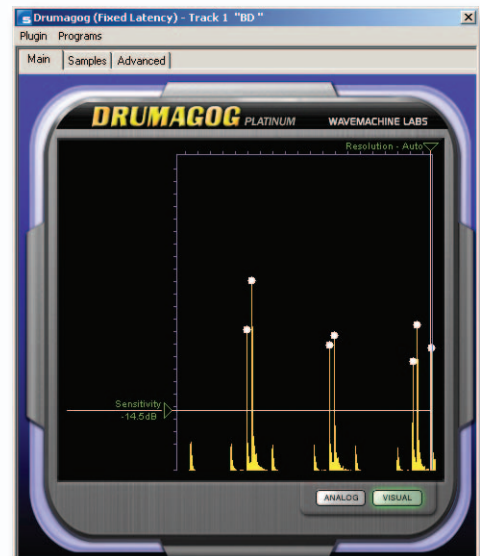
ντικατάσταση, αλλά μπορούμε να μιξάρουμε τον αρχικό ήχο με το sample του Drumagog, κάτι σαν αναλογία dry/wet. Και τέλος, ένα διαφορετικό σενάριο είναι αυτό που λαϊκά λέμε «τριγγάρισμα» και είναι η καλλιτεχνικά επίτηδες αντικατάσταση.

OK... replace it!

Για να καταφέρει το Drumagog να κάνει αξιόπιστο triggering θα πρέπει το track να είναι όσο το δυνατόν πιο καθαρό από γειτονικά τύμπανα ή τυχόν άλλους ήχους. Επίσης αν π.χ. έχουμε γράψει ένα kit με δύο overheads και καθόλου direct mics, τότε καταλαβαίνετε ότι το Drumagog δε μπορεί να κάνει και πολλά, μιας και θα είναι πολύ δύσκολο να διακρίνει τα χτυπήματα που θέλουμε να αντικαταστήσουμε και το πιο πιθανό είναι ότι θα τριγγάρει σε κάθε χτύπημα οποιουδήποτε τύμπανου, κάτι που φυσικά είναι άχρηστο. Είπαμε καλό το Drumagog αλλά δεν έχει μαντικές ιδιότητες... Για το triggering μας δίνει κάποιες ρυθμίσεις που θέλουν προσοχή. Καταρχάς υπάρχουν τρία διαφορετικά modes λειτουργίας αναλόγως με τις απαιτήσεις μας. Το πιο αναλυτικό και ακριβές είναι το Advanced Mode, το οποίο όμως επιβαρύνει το host πρόγραμμα με το μεγαλύτερο latency, το οποίο είναι αρκετό για να μη μπορούμε να το χρησιμοποιούμε realtime. Για αυτό τον σκοπό υπάρχει το Live Mode το οποίο θυσιάζει την ακρίβεια του triggering, χωρίς όμως να τα πηγαίνει άσχημα. Με αυτό το mode και με μία κάρτα ήχου με αρκετά κανάλια εισόδου, σε ένα δυνατό PC, θα μπορούσαμε να χρησιμοποιούμε το Drumagog ως ένα internal trigger-to-midi interface. Δηλαδή με ένα Drumagog σε κάθε κανάλι να κάνει realtime αντικατάσταση του σήματος που παίρνει το μικρόφωνο με ένα sample. Ή ακόμα και είσοδο του σήματος από πιεζοηλεκτρική κάψα, δηλαδή σαν αυτές που χρησιμοποιούν τα pads των ηλεκτρονικών drumsets.

Settings

Από εκεί και πέρα, στην πρώτη καρτέλα (φωτό 1), η πρώτη βασική ρύθμιση είναι το peak threshold πάνω από το οποίο θα τριγγάρει. Μας δίνει τη δυνατότητα να το ρυθμίσουμε πολύ εύκολα με γραφική αναπαράσταση της κυματομορφής εισόδου τη στιγμή του playback (Φωτό 2). Ο χρόνος μεταξύ δύο διαδοχικών κορυφών που είναι αρκετός για να θεωρηθεί ως ξεχωριστό χτύπημα, καθορίζεται α-

Φωτό 2

Φωτό 3

Φωτό 4

Steven Slate Drums

Ο πολυτάλαντος κύριος Steven Slate μας στέλνει από το Los Angeles μερικά υποδειγματικά δείγματα... Η βιβλιοθήκη περιέχει 10 kicks, 10 snares και 2 tom sets. Κάθε τύμπανο υπάρχει σε τρεις μορφές, ανάλογα με το ποσοστό του χώρου μέσα στον οποίο ηχογραφήθηκε. Οπότε μπορούμε να διαλέξουμε ανάλογα με τις ανάγκες μας το τελείως στεγνό για προσαρμογή στο χώρο του mix (π.χ. reverb), το λίγο πιο wet που ακούγεται πιο μεγάλο ή το αρκετά wet στο οποίο ακούγεται καθαρό ο χώρος του Steven. Τα δείγματα είναι εξαιρετικής ποιότητας, με ήχο που νομίζεις ότι έχει σάρκα και οστά... Τα tom και τα snare έχουν αξιοσημείωτη φυσικότητα και μουσικότητα. Οι μπότες είναι αρκετά compressed, αλλά σίγουρα πολύ εντυπωσιακές και ό,τι πρέπει για το συνηθισμένο στις μέρες μας triggering, ειδικά σε speed μεταλλοπαράγωγα με δίκαια κτλ. Ο χώρος (ambience) είναι τύπου "huge rock sounds", ακούγεται σαν ένα σχετικά μεγάλο δωμάτιο με αρκετά ανακλαστικό χαρακτήρα και γενικά η προσέγγιση της βιβλιοθήκης είναι rock, metal, άντε και pop, με σφιχτό ήχο. Εννοείται πως είναι multidynamics με 12-16 δείγματα ανά τύμπανο. Τιμή 209\$. Πληροφορίες: www.stevenslatedrums.com

πό το Resolution, σε millisecond. Συνήθως το αφήνουμε στο AUTO και κάνει τη δουλειά του άψογα ακόμα και σε περιέργες συνθήκες. Ευτυχώς μας δίνει ένα φίλτρο για την είσοδο, που απλά είναι ένα band pass με καθοριζόμενο εύρος και μπορεί να μας σώσει όταν έχουμε «δύσκολα» σήματα εισόδου, π.χ. κυρίως όταν υπάρχει αρκετό bleed από άλλες πηγές. Τότε μπορούμε να ανιχνεύσουμε κατά κάποιο τρόπο συχνотικά την πηγή που θέλουμε. Επίσης υπάρχει δυνατότητα Pitch Shifting του δείγματος που είναι ανεκτής ποιότητας για μικρές αλλαγές. Και τελειώνουμε με την αρχική καρτέλα με το Blend που είναι απλά κάτι σαν το wet/dry mix, δηλαδή μπορούμε να μιξάρουμε σε κάποιο ποσοστό τον αρχικό ήχο μαζί με το δείγμα. Υπερβολικά χρήσιμη ρύθμιση, εφόσον συνήθως η 100% αντικατάσταση ακούγεται περίεργα.

Η δεύτερη καρτέλα (Φωτό 3) αφορά τη διαχείριση του GOG αρχείου στο οποίο δουλεύουμε εκείνη τη στιγμή. Τα αρχεία GOG δεν είναι τίποτα άλλο από ένα πακέτο από WAVs. Απλά περιέχουν τις ομαδοποιήσεις των δειγμάτων και τις διάφορες ρυθμίσεις της κάθε ομάδας. Τα «καλά» GOG αρχεία περιέχουν μπόλικά δείγματα από ένα όργανο, ομαδοποιημένα κατά δυναμικές. Έτσι όταν στην είσοδο δεχτεί χαμηλό σήμα τότε θα τριγγάρει ένα δείγμα αντίστοιχα χαμηλής δυναμικής κτλ. Φυσικά έχουμε τη δυνατότητα να ρυθμίσουμε αυτή την ανάλυση μεταξύ δύο καταστάσεων: αυτή της πλήρους ανάλυσης και αντιστοίχισης δυναμικών και αυτή της αντικατάστασης μόνο με τα full velocity χτυπήματα. Αυτό γίνεται με το Dynamic Tracking στην τρίτη καρτέλα (Φωτό 4).

Σε αυτή έχουμε επίσης την επιλογή για Midi input ή output. Με το input μπορούμε απλά να κάνουμε το Drumagog ένα κοινό sampler. Με το output μπορούμε να τριγγάρουμε ένα οποιοδήποτε software ή hardware sampler ή οτιδήποτε παράγει ή-

χο... Απλά φανταστικό, συμφωνείτε?... Για τους κάτοχους του BFD της Expansion, το Drumagog αυτομάτως συνεργάζεται με αυτό αν και τα δύο είναι φορτωμένα στο ίδιο project. Τέλος δίνει τη δυνατότητα για ducking, δηλαδή κάθε φορά που σε ένα κανάλι τριγγάρεται ένα δείγμα, σε κάποιο άλλο κάνει attenuation ή mute. Για παράδειγμα, όταν θέλουμε να κάνουμε 100% αντικατάσταση ενός snare θα πρέπει να το «εξαφανίσουμε» και από τα overhead. Με την κατάλληλη ρύθμιση το Drumagog μας δίνει τη δυνατότητα κάθε φορά που παίζει ένα snare, στα υπόλοιπα κανάλια της επιλογής μας (π.χ. overheads) να γίνεται στιγμιαία μείωση της έντασης ή σιώπηση. Γενικά δουλεύει καλά, όμως με ακραίες ρυθμίσεις μπορεί να δώσει ένα περίεργο αίσθημα σαν από κακό gating. Προσωπικά είμαι της άποψης ότι καλύτερα είναι να στοχεύουμε στο πώς θα κάνουμε ένα όμορφο, μουσικά ισορροπημένο Blend, παρά να προσπαθούμε να πετάξουμε εντελώς τον αρχικό ήχο από όλες τις πηγές.

Και να ξεκαθαρίσουμε δύο πραγματάκια που μπορεί να μην είναι αυτονόητα. Το Drumagog δεν είναι multitibral. Αυτό σημαίνει πως δε μπορούμε με ένα instance του plugin να έχουμε ένα ολόκληρο kit, αλλά μόνο ένα τύμπανο/όργανο/ήχο. Άρα κάθε ήχος και κανάλι. Επίσης λειτουργεί με τη βασική φιλοσοφία των πετυχημένων drum libraries της εποχής μας, όπως BFD, DFH κτλ. Αυτό φαίνεται απλά στη δυνατότητα χρήσης dynamic multisamples, δηλαδή αυτό που αναφέραμε προ ολίγου με τις δυναμικές ομάδες και random multisamples, δηλαδή τυχαία επιλογή δείγματος μέσα σε κάθε ομάδα. Εν ολίγοις, αυτές τις πολύ απλές τεχνικές που μπορούν να κάνουν τεράστια διαφορά στο ρεαλισμό του τελικού αποτελέσματος.

Last thoughts

Το Drumagog είναι ένα από αυτά τα «μουσικά» εργαλεία που αναπτύσσονται κατά καιρούς στη μουσική τεχνολογία και μπορούν να κάνουν θαύματα με τη σωστή χρήση. Φυσικά, ανάλογα το είδος της παραγωγής μπορεί να κάνει καλό ή κακό. Για παράδειγμα, σε jazz styles με ευαισθητα, πολύ δυναμικά (με πολλές δυναμικές) παιχνίδια θα ήταν μάλλον αποτυχία να κάνουμε replacement, άσχετα από το πόσο καλά το κάνει το Drumagog. Όμως σε styles με στακάτα παιχνίδια, μπορεί όχι μόνο να διορθώσει, αλλά να δώσει αυτό το κάτι παραπάνω, το «ψαρωτικό» runch με την πολυπόθητη καθαρότητα και... τέλος πάντων, νομίζω ότι πιάσατε το νόημα. Αλλά τώρα έρχεται το ηθικό δίδαγμα... Ο μηχανικός που είναι κάτοχος του Drumagog δεν πρέπει να το παίρνει ως δεδομένο για διόρθωση αργότερα κατά το μιξάρισμα, αλλά να προσπαθεί εξαρχής, με κάθε δυνατό μέσο, να πετύχει ένα αποτέλεσμα που θα καταστήσει το Drumagog αχρείαστο... Who has the guts?... **N.Δ.**

MoReVox Elektromorph

Η Ιταλική εταιρεία Morevox ασχολείται με sampling και IR. Η βιβλιοθήκη Elektromorph κυκλοφορεί και σε Drumagog edition, δηλαδή με αρχεία GOG. Περιέχει 10 full kits (με πιστίνια) εκ των οποίων η συντριπτική πλειοψηφία είναι ήχοι που προέρχονται από φυσικά τύμπανα, αλλά τα έχουν «πήξει» στα φίλτρα και τα effects, με αποτέλεσμα να έχουν ένα πολύ industrial χαρακτήρα. Από εκεί βγαίνει και το όνομα (morphing). Τα samples είναι από αυτά που ακούγονται τεράστια παντού... Γενικά είναι μια βιβλιοθήκη κυρίως δημιουργικού χαρακτήρα, για παραγωγές με σχετικά «βρώμικη» ηλεκτρονική προσέγγιση. Τα ολίγα φυσικά kit που περιέχει δεν ακούγονται άσχημα, αν και δεν είναι κάτι τρομερό. Τώρα το ποιος θα κάνει αντικατάσταση των πιστινιών σε μια ηχογράφιση είναι ένα άλλο ζήτημα... Θα μπορούσε θεωρητικά να γίνει με το Drumagog, όταν έχουμε direct mics για κάθε στοιχείο του drumset. Τιμή 159\$ (Raw Wav + GOG), 149\$ (GOG). Πληροφορίες: www.elektromorph.com

